

## ΑΚΥΡΩΣΙΜΗ ΔΗΛΩΣΗ ΒΟΥΛΗΣΕΩΣ ΛΟΓΩ ΑΠΕΙΛΗΣ

Για να ακυρωθεί η δήλωση βουλήσεως λόγω απειλής ασκηθείσας εις βάρος του δηλώσαντος, (με έκδοση της σχετικής διαπλαστικής δικαστικής απόφασης), απαιτείται – μεταξύ άλλων – η απειλή να είναι παράνομη ή ανήθικη.

Παράνομη είναι η απειλή, στην περίπτωση κατά την οποία το εξαγγελλλόμενο κακό αντίκειται σε διάταξη νόμου. Συνεπώς, δεν είναι παράνομη η απειλή εάν το απειλούμενο «κακό» συνίσταται στην άσκηση νομίμου δικαιώματος ή καθήκοντος (λ.χ. στην άσκηση αγωγής ή την υποβολή μηνύσεως για εγκληματική πράξη την οποία πράγματι έχει διαπράξει ο «απειλούμενος»)<sup>1</sup>. Όμως, η δήλωση της βουλήσεως ένεκα απειλής κακού, αντιθέτου σε διάταξη νόμου, είναι ακυρώσιμη, έστω κι αν ο απειλήσας δικαιούται (εκ του νόμου ή εκ συμβάσεως) να απαιτήσει τοιαύτην δήλωση βουλήσεως<sup>2</sup>.

Εξάλλου, ανήθικη είναι η απειλή, **(α)** όταν το εξαγγελλλόμενο κακό αντίκειται στα χρηστά ήθη<sup>3</sup>, **(β)** όταν το εξαγγελλλόμενο κακό αποτελεί μεν άσκηση νομίμου δικαιώματος, όμως δεν υπάρχει συνάφεια μεταξύ αφενός της απειλής κι αφετέρου της επιδιωκόμενης δηλώσεως βουλήσεως<sup>4</sup>, **(γ)** όταν το απειλούμενο κακό δεν αποτελεί – σύμφωνα με τα χρηστά ήθη και την κοινωνική ηθική – το κατάλληλο μέσο για τον επιδιωκόμενο σκοπό<sup>5</sup>, **(δ)** όταν ο επιδιωκόμενος με την απειλή σκοπός (η κατάρτιση της δικαιοπραξίας) είναι αντίθετος προς τα χρηστά ήθη. Στην τελευταία περίπτωση, η δικαιοπραξία θα είναι άκυρη και λόγω αντιθέσεώς της προς τα χρηστά ήθη (ΑΚ 178, 179)<sup>6-7</sup> και **(ε)** όταν με την απειλή ασκήσεως νομίμου μέσου, ο απειλών επιτυγχάνει ωφελήματα, τα οποία δεν του παρείχε η χρήση του εννόμου βοηθήματος<sup>8</sup>.

<sup>1</sup> **Απ. Γεωργιάδης**, ΓενΑ, έκδ. 2002, § 40 περιθ. αριθ. 73 σελ. 527-528.

<sup>2</sup> Λόγου χάριν, ο Α έχει να λάβει κάποια παροχή από τον Β και τον απειλεί πως θα τον φονεύσει, εάν δεν του την καταβάλει (**Μπαλής**, ΓενΑ, έκδ. 1961, § 52.4 σελ. 151).

<sup>3</sup> Λόγου χάριν, η απειλή εγέρσεως αγωγής για ανύπαρκτο χρέος, όταν ο απειλών γνωρίζει την ανυπαρξία του, ενώ ο απειλούμενος την αγνοεί.

<sup>4</sup> Λόγου χάριν, η απειλή του δανειστή ότι θα προχωρήσει σε αναγκαστικό πλειστηριασμό του ακινήτου του οφειλέτη, εάν ο τελευταίος δεν νυμφευθεί την θυγατέρα του δανειστή.

<sup>5</sup> Λόγου χάριν, ο Α απειλεί τον Β με έγερση αγωγής για μεγάλο χρέος του προς αυτόν, εάν δεν προσλάβει την σύζυγό του σε μεγάλο Οργανισμό, του οποίου προΐσταται.

<sup>6</sup> **Μπαλής**, ανωτ., σελ. 152. **Απ. Γεωργιάδης**, ανωτ., § 40 περιθ. αριθ. 74 σελ. 528.

<sup>7</sup> Η εκ του άρθρου 150 ακυρωσία της δήλωσης βούλησης, συνεπεία αθέμιτης απειλής, δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει στην κατ' άρθρο 178 ΑΚ ακυρότητα, όταν (εκτός του ανεπίτρεπτου του επηρεασμού της βούλησης διά της απειλής) δεν συντρέχουν και άλλα περιστατικά, τα οποία επηρεάζουν τον γενικό χαρακτήρα της αδικοπραξίας (ΑΠ 1272/2004 ΤράπΝομΠληροφΔΣΑ).

<sup>8</sup> ΕφΑθ 181/2000, αδημ. στο νομικό τύπο. ΠΠρΘεσ 28883/2003 Αρμ. 2003,1744. **Καρακατσάνης**, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 150 περιθ. αριθ. 19 σελ. 236.